

מיזם ההתנדבות הישראלי הבין מגזרי

פורום הכשרה והתמקצעות, תאריך – 23/3/2014

סיכום מפגש פורום

השתתפו:

עו"ד יורם סגי זקס - יו"ר הפורום
ד"ר מייק נפתלי – יועץ למיזם ההתנדבות הישראלי
מירב לוי- רכזת הפורום
פרץ איילת – עיריית קריית גת
דרורי עופרה – עמותת ידיד לחינוך
אונגר עודד – התנועה הקיבוצית
וולה- לניאדו אריאלה - הסוכנות היהודית
עמיחי פרץ- אשחר בע"מ
אריאלי נועם – דרור בתי חינוך
אורנה יקיר – עיריית חיפה
יורם מנור- מתנדב, המועצה להתנדבות
גדעון קדוש – מתנדב, ג'וינט התנדבות
עופר רימון- נטפים
ד"ר דרורית לוי – אוניברסיטת בר אילן
נעמה פרידמן - מכבי שירותי בריאות

התנצלו:

רונית רביב - החברה למתנס"ם
עודד וייס - סח"י, נכ"ח
גרינפלד תמר – הפורום לשירות לאומי אזרחי
ד"ר אסתר זיכלינסקי – אונ' אריאל
ענת לייכטר – משרד הבריאות
ביתן אורה – עמותת בית הגלגלים

מסמכים מצורפים:

1. המצגות שהוצגו במפגש

פתיחה

- המפגש נפתח בברכות של עו"ד יורם סגי זקס, יו"ר הפורום.
- נערך סבב הכרות בין משתתפי/ות הפורום (מידע על הארגונים השותפים נמצא גם בחוברת הפורום)
- נערכה התייחסות למפגש הפורום השלישי שנערך ב- 27/2/2013
- המסמך הנ"ל ישלח לכל חברי/ות הפורום וכן המסמכים הנלווים והמשימות המשותפות.

מהלך הדיון: הדיון נחלק לשני חלקים חלק תיאורטי וחלק מעשי.

חלק תיאורטי:

- הדיון נפתח בסקירה של נושא האקדמיזציה וההסמכה בעולם ובארץ על ידי דר' מייק נפתלי ומירב לוי.
- הוצגו תהליכי ההסמכה למנהלי התנדבות בצפון אמריקה ואוסטרליה – החשיבות של תהליכי ההסמכה, הסמכה כתהליך התומך בהתמקצעות ארגונים ובעלי תפקידים, הגדרת הגורם המסמיך וניהול תהליכי ההסמכה.
 - הוצגו תכניות לימוד בעולם – ניכר כי קיימים קורסים אקדמיים משולבים בלימודי ניהול אלכר"ם, לימודי בריאות, תכניות מגוונות אחרות הקשורות בניהול משאבי אנוש במגזר הציבורי, לימודי חינוך.
 - במרכזים שונים בעולם קיימים לימודי תעודה לבוגרי תואר ראשון ו/או תואר שני תחת אכסנייה אקדמית
 - בארץ אנו עדים לקורס אקדמי בניהול התנדבות באוניברסיטאות השונות בפקולטות שונות: בית הספר לעבודה סוציאלית, בית ספר לחינוך, מנהל עסקים ועוד וכן, קורסים ביחידות ללימודי המשך המוכרים כלימודי תעודה בתחום ניהול התנדבות (הקורסים אינם אקדמיים)
 - הוצג מודל לשילוב התחום באקדמיה – התנדבות וניהול התנדבות כתחום חוצה מחלקות/פקולטות

דר' מייק נפתלי = יועץ למיזם ההתנדבות הישראלי מדגיש:

- קיימים ארגונים רבים בישראל שיודעים לנהל התנדבות בצורה מקצועית ואפקטיבית. ברוב הארגונים בישראל, אין מסלולי קריירה בתחום ניהול ההתנדבות ואף לא במגזר הציבורי.
- בתהליך התמקצעות קיימים מספר פרמטרים שהם הכרחיים: תיאוריה (גוף ידע), תכניות הכשרה, תוכניות הסמכה, קוד אתיקה, קהילייה מקצועית ואיגוד מקצועי.
- קיימת חשיבות רבה להקמה של איגוד מקצועי למנהלי התנדבות. האיגוד יכול גם להיות גם כלי חזק מאוד לדחיפת אינטרסים אקדמיים. בהקשר זה, חשוב לציין כי אין שום סטנדרטים במערכת התגמול הכלכלית למנהלי התנדבות. למשל, אין קשר בין מספר המתנדבים שאתה מפעיל ובין רמת השכר שלך. ולכן בשביל לסגור את המעגל, הקמת איגוד מקצועי הוא כנראה אחד הכלים החשובים ביותר כדי להתחיל להזיז את הדברים בארץ.
- איגוד פועל במקביל לתהליכי אקדמיזציה לתחום ניהול ההתנדבות.
- נעשתה השוואה לתחום פיתוח משאבים בישראל – כחלק מתהליך הפיתוח המקצועי הוקם איגוד מקצועי למפתחי המשאבים בישראל. בתהליך הקמת האיגוד המקצועי למפתחי המשאבים בישראל – היה יזם, חלוץ שהניע את תהליך ורתם אחריו אחרים. כמו-כן, בתהליך הפיתוח המקצועי הוחלט על הסמכה. צריך

לזכור שגייס משאבים בארגון שכרו זהה לשכרו של מנכ"ל, אבל ידו השנייה היא מנהל ההתנדבות, כלומר ההצלחה של ארגון וולונטרי תלויה במשולש: המנכ"ל, מנהל ההתנדבות וגייס/מפתח המשאבים, ולכן שכרם צריך להיות קרוב.

- יש לחזק את ההכשרה שיש בשטח, וצריך לייצר מנגנונים להסמכה ומנגנונים לאקדמיזציה. חשוב לציין כי תהליכי הכשרה, אקדמיזציה אינם תלויים בהסמכה. תהליכי הסמכה תלויים באיגודים המקצועיים.
- הוזכר פורום מנהלי ההתנדבות המונה 16 מנהלי התנדבות הפועלים לקידום ההתמקצעות של ניהול ההתנדבות בישראל ומעוניינים להוביל לשינוי.

חלק מעשי- דיון בסוגיות הסמכה, הכשרה ואקדמיזציה בניהול התנדבות

חלק זה הונחה ע"י עו"ד יורם סגי זקס- המשתתפים התבקשו להתייחס לתהליכי אקדמיזציה, הכשרה ייעודית והסמכה למנהלי/מנהיגי התנדבות.

הועלו מספר תחומים עליהם דנו בפורום:

- ❖ תוכניות לימודים ייעודיות לניהול התנדבות / מנהיגי התנדבות
- ❖ תוכניות אקדמיות לניהול התנדבות באקדמיה – איך מטמיעים מסלולי למידה של תחום ההתנדבות בפקולטות השונות (למשל בפקולטה לאחיות, למורים, בית הספר לעובדים סוציאליים ועוד...)
- ❖ הסמכה – כיצד מייצרים תהליך הסמכה של מנהלי התנדבות במסגרת המכון ללימודי התנדבות הייעודי

הסוגיות שעלו:

- (1) ברמת האקדמיזציה לתחום ההתנדבות - חשוב שיהיה חוצה דיסציפלינות משום שהתחום מתכתב עם תחומי לימוד מגוונים ופקולטות מגוונות (כמו שהוצג בסקירה). במקביל חשוב להטמיע קורסים בתוך התוכניות- למשל בתוך עבודה סוציאלית, בתוך משאבי אנוש, מנהל עסקים, משפטים ועוד...)
- (2) אפשר להגדיר לימודי תעודה במסגרת היחידות ללימודי המשך תחת גג אקדמי.
- (3) חשוב שהמכון ללימודי התנדבות ישתף פעולה עם האקדמיה, היות וקשר עם האוניברסיטאות והמכללות מאד חיוני לקידום תחום ההתנדבות מסיבות רבות.
- (4) קיימת חשיבות רבה לבניית **פרקטיקום** בתוך תוכניות הלימודים של מנהלי התנדבות.
- (5) חשוב לדבר על הכשרה טרום תפקיד ויצירת מסגרות להדרכה תוך כדי מילוי התפקיד- לחדד ולהעמיק את ההתמקצעות.
- (6) חשוב מאד שיעשה **חיבור בין ההכשרה של רכזי ההתנדבות ברשויות- רכזי ההתנדבות ברווחה**, בחינוך ובנוער לתהליך ההכשרה. שתהיה תוכנית הכשרה הוליסטית הרואה את כלל בעלי העניין ומדברת את אותה השפה בין כלל הגורמים.
- (7) כלל היושבים בחדר תומכים בתהליך האקדמיזציה, חשוב להגדיר מהי המטרה של האקדמיזציה –
 - יצירת יוקרה למקצוע
 - העלאת המודעות והפצת הרעיון של חשיבות ההתנדבות וההשתתפות החברתית בחברה הישראלית ולתחום של ניהול ההתנדבות

- גושפנקה חברתית לעולם מקצועי מתגבש
- (8) המכון ללימודי התנדבות יהיה הגוף המניע לשילוב הלימודים בתוך האקדמיה.
- (9) חשוב שהמכון ללימודי התנדבות **ידבר לקהלי היעד השונים** (התמחויות שונות) – ישנם אנשים שהתפקיד אצלם הוא תפקיד קטן שבא למלא על צורך נקודתי וישנם אנשים שרואים בתפקיד מקצוע. המכון יצטרך לתת את הדעת לכלל קהלי היעד שהוא יגוש כאלה שזקוקים להכשרה בסיסית ולכאלה הזקוקים להכשרה מתקדמת. יש להציע התמחויות, ולייצר מסלולים מגוונים לאנשים הפועלים בארגונים שונים.
- (10) חשוב שתהיה הלימה בין האקדמיה לבין תכני הלימוד והכלים להם זקוקים האנשים בשטח.
- (11) יש להרחיב את היריעה מבחינת הפקולטות השונות בהם מעוניינים לשלב תוכניות לימוד בנושאי התנדבות: עבודה סוציאלית, משפטים, חינוך, בריאות, משאבי אנוש. כמו-כן, חשוב שבכל מקצוע לימוד יהיה קורס /מסלול לימודים יכניסו את הנושא של רגישות חברתית ומעורבות חברתית.
- (12) קהל היעד לכלל התוכניות הוא מחד אנשים המעוניינים לרכוש את הידע והכלים כדי להשתלב בעולם הפעלת המתנדבים ומחד אנשים בעלי ניסיון בהפעלת מתנדבים – יינתנו מענים מגוונים לשלל קהלי היעד בכדי למצב את התחום.
- (13) הסמכה יכולה להיות בכל מיני רמות: הסמכת מתנדבים ברשות המקומית, קורס הסמכה עם תואר מומחה לעניין התנדבות בשעת חירום לדוגמא. **תהליך הסמכה עומד בזכות עצמו**, הוא לא תלוי בהעשרה, ההסמכה נותנת רק את הגושפנקה הסופית.

סיכום המפגש

- יש צורך בהכשרה לתפקיד מנהל/מנהיג ההתנדבות – ההכשרה הנה ייעודית והיא תכלול פרקטיקום
- ישנו צורך משמעותי לבחון בראייה מערכתית כוללת גם את תהליכי ההכשרה של רכזים ברשויות ובמשרדי ממשלה (לדוג' - רווחה, בריאות ובחינוך) להציע הרחבה והעמקה של תהליכי הכשרה וההתפתחות המקצועית ולייצר שפה אחידה לתחום ההתנדבות בראייה תלת מגזרית.
- יש להגדיר מסלולים שונים לקהלי יעד שונים – הגדרה של מסלול בסיסי לצד מסלול מתקדם.
- יש צורך להעמיק את המחשבה וההמלצות לגבי האקדמיזציה בתחום – האם רוצים להגדיר תואר אקדמי ראשון/שני לתחום ניהול ההתנדבות או שמעוניינים שסטודנטים המשתלבים בתוכניות לימוד שונות- חינוך, משפטים, עבודה סוציאלית, מנהל עסקים וכו'...יקבלו קורס אחד בתחום...
- הוחלט כי תקום ועדה שתעסוק בנושא אקדמיזציה הועדה כוללת את: דר' מייק נפתלי, דר' דרורית לוי, דר' אסתר זכלינסקי, עודד אונגר ומירב לוי. הועדה תבחן את נושא האקדמיזציה לעומק ותציע לפורום ההתמקצעות מספר המלצות לגבי האקדמיזציה בתחום ההתנדבות לאור הדיון שנערך בחדר.
- הוחלט כי תקום ועדה שתעסוק בבחינת נושא ההסמכה הכוללת את: אריאלה וולה-לניאדו, נעם אריאלי, נעמה פרידמן, עפרה דרורי ומירב לוי. הועדה תבחן לעומק את המשמעות של תהליכי הסמכה בניהול והנהגת מתנדבים ואת הצורך בהסמכה לטובת תמיכה בתהליכי ההתמקצעות בתחום.

נקבע מפגש נוסף ל-23/4/2014 בשעה 11:00